

At udvikle sin egen professionsidentitet

**Tekla Canger og Lise Aagaard Kaas:
Skolens pædagogiske praksis. Introduktion til
lærerens arbejde**

Hans Reitzels Forlag 2020
226 sider, 300 kr. (i bog 210 kr.)

Bodil Christensen

”Skolen er det sted, hvor vi lærer vores børn hvordan vi tror, ting er. Det skaber en fælles forståelse af hvordan samfundet, naturen og kulturen fungerer, og af at ingenting af det er vilkårligt.” Sådan skriver Karl Ove Knausgaard i essaysamlingen I kyklopernes land fra 2020. Skolen er det sted, hvor man (også) lærer at begå sig i verden. Det tager mange år. Det er en stor opgave at være lærer, når man betænker, at man har mange børns udvikling, dannelse, uddannelse og sociale og personlige udvikling på dagsordenen.

Skolens pædagogiske praksis mener som Knausgaard, at ”Skolen er på mange måder sammenhængskraften i vores samfund. (...) Det er her, fundamentet for elevernes personlige og sociale udvikling, samfundsengagement og faglige interesser skabes.” Sådan står der i indledningen til denne (og det kan være sagt helt klart og uden tøven) fremragende bog, der gerne må læses og diskuteres af alle lærerstuderende på første år.

På side 9 er der et klassisk klassebillede i silhuet. Her er 25 elever og deres to lærere, Stefan og Noor. På billedet finder man de to elever, der følges gennem første kapitels ”skolehistorie”. Det er Hussein og Smilla, der følges fra 0. klasse og første skoledag gennem hvert klassetrins særlige udfordringer for så at forlade skolen efter 9.klasse og karamelkastning og uddannelsesplan.

Denne ”real-historie” fylder femten sider. Her introduceres en tematik på hvert klassetrins, mens den praktiske skoledag også fylder. Det er simpelthen så god en fortælling til lærerstuderende på uddannelsens første år, hvor en del ikke har praksiserfaring fra vikararbejde eller lærerarbejde med sig. Man får som læser et billede af, hvad eleverne magter på de enkelte klassetrin, man ser de problemer, der kan være i vente, man møder de mange aktører, der er i skolen.

Herefter følger de tre hoveddele: Skolen, Læreren og Eleven. Det er skolen set fra tre perspektiver, og det er altid med reference til Hussein og Smillas klasse. Undervejs er der en lang række studieøvelser, man kan arbejde med som studerende. Det er studieopgaver, der er vidt forskellige. Der er skriveopgaver, refleksionsopgaver, kreative og fremtidsværkstedagtige opgaver, og der tages afsæt i mange forskellige tekster uden for bogen og inde i bogen.

Et eksempel kan være en opgave i afsnittet Læreren: ”Tag udgangspunkt i film eller filmklip, der handler om skole og lærerarbejde, fx. Døde Poeters Klub, Klassen, Drømmen, Rita, Det forsømte forår, Dangerous Minds, Whiplash, Der kommer en dag, Jeg hader ADHD eller lignende.

1. Identificer mindst fire lærertyper, der bliver præsenteret i de film(klip) I har valgt.”

Her er nu et par opgaver mere, der uddyber denne typologi, heriblandt den praksisrettede: ”På teammødet skal jeres fire lærertyper diskutere en selvvalgt problemstilling fra den indledende fortælling, og hver lærertype skal forblive tro mod den indledende analyse, I har lavet af ham/hende.”

Nye studerende vil kunne få egne erfaringer sat i spil, samtidig med at de mere personlige erfaringer kvalificeres og generaliseres; og samtidig er det opgaver, der fordrer, at de studerende skærper deres egen forståelse af lærerprofessionsidentiteten.

Sidste del af bogen er en opsamling af de mange forskellige ”studieøvelser”. Her er også en ”refleksionsmodel”, hvor de studerendes erfaringer fra praksis kan gøres til genstand for teoretiske overvejelser. Refleksionsmodellen har fire faser: Identifikation af problemet, udledning af problemformulering, refleksion over handlemuligheder og endelig en identificering af handlemuligheder. Herefter gennemgås de mange studieøvelser: Rundediskussion, parsamtale, modsatrettede synspunkter, paneldebat, feedbackmetoder, effektiv feedback, mestringsorienteret feedback, rollespil, tableau, læsestrategier, tænkepause, reflekterende team, hurtigskrivning, brainstorm, situationsbeskrivelser, fremtidsværksted, billeddokumentation, modeller og illustrationer.

Så kan man som underviser blive erindret om, at der findes andre strategier end samtale. Der er en (og igen: tak for det) ganske kort litteraturliste på halvanden side. Den kan man overskue. Sidst er der et stikordsregister, der kan være en hjælp i søgningen efter en helt præcis oplysning, men det er en bog, der bør læses i sin helhed, og den kan stærkt anbefales til studiegrupperarbejdet og i undervisningsfagene, der har fokus på praktik og praksis.

Forfatterne er begge ansat på Professionshøjskolen København. De har undervist lærerstuderende i mange år, de forstår at ramme deres målgruppe på beundringsværdig vis. ”Professionsidentitet er ikke et fag på læreruddannelsen

eller noget, man kan læse sig til. Professionsidentitet er noget, der udvikles og tager form på baggrund af de forskellige sammenhænge, man færdes i. I læreruddannelsen socialiseres studerende til professionen gennem viden og indblik i skolens kultur og værdier.”

Sådan lyder det i introduktionen til bogen om Skolens pædagogiske praksis. Hvis man som studerende arbejder med studieopgaverne i denne bog, så får man et bedre afsæt for at udvikle sin egen professionsidentitet.

Karl Ove Knausgaard ville have sagt det sådan I kyklopernes land: ”Skolen skaber en fælles fortrolighed med verden, gør den selvfølgelig og enkelt at fungere i. Tvivlen, forundringen, den pludselige afgrundsdybe vished om at vi rent faktisk ikke ved noget, kommer langt senere, hvis den overhovedet kommer.”

Det er en bog, der forhåbentlig vil blive brugt af studerende (og undervisere) på læreruddannelsen. Den introducerer til skolens pædagogiske praksis gennem pædagogisk teori og pædagogisk praksis.

Bodil Christensen, lektor ved Læreruddannelsen i Aalborg, UC Nordjylland